

ΙΕΡΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΟΥ

ὑπὸ τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΘΕΟΚΛΗΤΟΥ

Συνδρομὴ ἑτησία

Διὰ τὸ Ἑξωτερικόν..... Δρ. 6

Διὰ τὸ Ἑξωτερικόν Φρ. χρ. 7

Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Κ. Ι. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

Ἵψηνγτης

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΕΝ Τῇ

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

Ἐν Ἀθήναις 15 Ἰανουαρίου 1906

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δράσις τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸ ἔτος 1905. — Ἡ δράσις τῶν Πατριαρχείων Κων/πόλεως καὶ Ἱεροσολύμων κατὰ τὸ 1905. — Ὁ Ἰαμβικός Κανὼν τῶν Θεοφανείων. — Ἐκ τοῦ σημειωματαρίου μου. — Ἐξ ὧσων ἀναγινώσκω. — Ἐρμηνεία τῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀναγινωσκομένων Εὐαγγελίων: Κυριακὴ μετὰ τὰ Φῶτα. — Κυριακὴ Δεκάτη Πέμπτη. — Κυριακὴ Δεκάτη Ἑκτη. — Ἰσολογισμὸς Σχολῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς. — Εἰδήσεις.

ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1905

Ἡ ἀνκμύρφωσις καὶ διόρθωσις τῶν κηκῶς παρ' ἡμῶν ἐχόντων δὲν εἶνε ἔργον εὐκόλον, ἀπαιτεῖται πρὸς ἐπίτευξιν τούτου ἐργασία καὶ ἐργασία μακρά, διότι πρέπει νὰ ὑπερνηκῶσιν ἐμπόδια σχεδὸν ἀνυπέρβλητα. Ἐκ τῆς ιδέας ταύτης ὁρμώμενός τις πρέπει νὰ κρίνῃ τὴν ἐργασίαν τὴν γενομένην κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Αἱ βάσεις ἔπρεπε νὰ τεθῶσι, τὰ σπέρ-

ματα νὰ ριφθῶσι, τοὺς καρποὺς θὰ συναθροίσωμεν μετὰ ἔτη, ἀλλὰ θὰ τοὺς συναθροίσωμεν, διότι τὰ θεμέλια, ἅτινα ἐτέθησαν, εἶνε στερεὰ, τὸ σπέρμα, ὅπερ ἐρρίφθη, εἶνε ὑγιές.

Τὸ σπουδαιότερον διὰ τὴν ἐκκλησίαν γεγονός τοῦ παρελθόντος ἔτους εἶνε ἀναμφισβήτως τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομοσχέδια, τὰ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατάρτισθέντα καὶ τῷ Ὑπουργῷ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποβληθέντα πρὸς ἐπιψήφισιν κατὰ τὴν παρῶσαν σύνοδον τῆς Βουλῆς. Αἱ βάσεις τινῶν τῶν νομοσχεδίων τούτων εἶχον τεθῆ πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' ἔπρεπε ταῦτα νὰ ἀναθεωρηθῶσι, νὰ μεταβληθῶσιν ἐν τισι καὶ οὕτω τελειότερα νὰ ὑποβληθῶσι πρὸς ἐπιψήφισιν. Τὸ κυριώτερον τῶν νομοσχεδίων τούτων, ἵνα μὴ ἀναφέρωμεν πάντα, εἶνε τὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ ἐκκλ. ταμείου. Ἐκαστος γνωρίζει τὴν κατὰστασιν τοῦ παρ' ἡμῶν κλήρου, τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην μορφώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ καὶ πόσον μεγάλως εἰς τὴν διαμόρφωσιν ταύτην καὶ ἐκπαίδευσιν τοῦ κλήρου θὰ συντείνῃ ἡ σύστασις τοῦ ἐκκλ. ταμείου. Ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐκκλ. τούτου ταμείου δύνανται τις νὰ νοήσῃ τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, ἣν θὰ ἐπιφέρῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, σκο-

πὸς δὴλα δὴ τούτου εἶνε 1) ἡ συντήρησις τῶν ἐν τῷ κράτει ἱερατικῶν Σχολῶν 2) ἡ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου ἐκπαίδευσις καὶ ἡ μετ' αὐτὴν ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς θεολογικαῖς Σχολαῖς πληρεστέρα ἐπιστημονικὴ μόρφωσις κληρικῶν, πάντοτε μετὰ εἰδικὸν διαγωνισμὸν ἀποστελλομένων 3) ἡ μισθοδοσία τῶν ἐν τῷ Κράτει ἐπισκόπων, ἱεροκηρύκων, ἐφημερίων καὶ διακόνων 4) ἡ περίθαλψις τῶν ἐξ ἀσθενείας ἢ γήρατος περιελθόντων εἰς ἀνικνότητα περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των κληρικῶν 5) ἡ σύστασις ἢ ἐνίσχυσις ἰδρυμάτων συντελεστικῶν ἀμέσως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκλησίας, ἰδίᾳ τῆς ἐκκλ. μουσικῆς καὶ ζωγραφικῆς. Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἰδρυσις τοῦ ταμείου τούτου δὲν εἶνε δύσκολος, καθ' ὅσον ἡ ἰδρυσις τούτου δὲν συνδέεται μετ' οὐδεμιᾶς θυσίας ἐκ μέρους τῆς πολιτείας, τὰ χρήματα τοῦ ταμείου τούτου δὲν εἶνε χρήματα ἀνήκοντα τῇ πολιτείᾳ, ἀλλὰ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτινα αὕτη ἐπιθυμεῖ νὰ συγκεντρώσῃ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἰς κοινόν τι ταμεῖον, ἵνα οὕτω διαπανδῶνται ταῦτα σκοπιμώτερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον παρ' ὅτι ἐδαπανῶντο μέχρι τοῦδε.

Ὁδὴ ἤττον σπουδαῖον εἶνε τὸ νομοσχέδιον τῆς ἰδρύσεως Ἱεροδιδασκαλείου ἐν Ἀθήναις, ἐν τῷ παρὰ τοῦ αἰοιδίμου Μητροπολίτου Γερμανοῦ ἀνεγερθέντι πρὸς τοῦτο κτιρίῳ. Οἱ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ταύτης ἐξερχόμενοι αὐτῆς θὰ διορίζωνται κατ' ἀρχὰς δημοδιδάσκαλοι, μέχρις οὗ συμπληροῦντες τὴν νόμιμον ἡλικίαν χειροτονῶνται. Τὰ ἀπαιτούμενα ἔξοδα τῆς ἐνάρξεως καὶ συντηρήσεως τῆς Σχολῆς ταύτης ἔχουσιν ἤδη ἐξευρεθῆ, καθ' ὅσον ὑπάρχει κατατεθειμένον ὑπὲρ αὐτῆς ἐν τῇ Ἑθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ποσὸν 45 χιλ. δραχμῶν καὶ πίστωσις ἐγκεκριμένη τῆς Μονῆς Πεντέλης ἐξ 25 χιλ. δραχμῶν καὶ τῆς Μονῆς Πετράκη ἐκ 30 χιλ. δραχμῶν.

Σπουδαῖα εἶνε ἐπίσης τὰ νομοσχέδια περὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας τῶν Μονῶν καὶ περὶ ἀποστολῆς Ἐπισκόπου εἰς Ἀμερικὴν πρὸς ἐπίβλεψιν καὶ θρησκευτικὴν καθοδήγησιν τῶν ὀρθοδόξων ἐλληνικῶν παροικιῶν.

Ἐπίσης πρέπει νὰ τονισθῇ ἡ ἐργασία ἡ γενομένη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης καὶ τῆς ἐκκλ. μουσικῆς. Πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς πρώτης ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Σ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν «Σύλλογος πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκκλ. τέχνης». Ὁ σύλ-

λογος οὗτος ἐπιδιώκει τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἐκκλ. τέχνης, προσπαθεῖ δὲ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο 1) διὰ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν ἔργων ἐκείνων τῆς τέχνης, ἅτινα στηρίζονται ἐπὶ ὑποδειγμάτων τῆς γνησίας βυζαντινῆς τέχνης 2) διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐκκλ. τέχνης, ἀλλὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς μὴ ἐκβαίνουσας τοῦ τεχνικοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς σεμνότητος τῆς βυζαντινῆς τέχνης καὶ 3) διὰ τῆς συλλογῆς εἰς Μουσεῖον παντὸς ἀξιολόγου βυζαντινῆς τέχνης εἴτε ἐν πρωτοτύπῳ εἴτε καὶ ἐν ἀντιγράφῳ πρὸς καθοδήγησιν καὶ διδασκαλίαν τῶν περὶ τὴν τέχνην ἀσχολουμένων. Ὁ σύλλογος οὗτος εἰργάσθη ἀρκούντως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, τὴν ἐργασίαν τοῦ δὲ ταύτην ἐκτιμήσαντες πολλοὶ τῶν τὰ πρῶτα περὶ ἡμῶν φερόντων ἐνεγράφησαν μέλη αὐτοῦ, εὐσεβῆς δὲ καὶ εὐγενῆς Κυρία ἐδωρήσατο αὐτῷ 85 εἰκόνας γραφείσας ὑπὸ τῶν ἐν ἁγ. Ὅρει ἁγιογράφων μοναχῶν. Ἄξιον ἰδιαίτερας μνείας εἶνε ὅτι ὁ Σύλλογος οὗτος προεκήρυξεν ἑκθεσιν ἀντικειμένων ἀναγομένων εἰς τὴν ἐκκλ. τέχνην διὰ τὴν ἀνοιξὶν τοῦ ἔτους 1907, ἐν τῇ ὁποίᾳ θέλουσιν ἐκτεθῆ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια πρὸς ἀνέγερσιν ἱερῶν ναῶν τελείου βυζαντινοῦ ρυθμοῦ.

Πρὸς ἀνόρθωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς δευτέρας εἰργάσθη ἡ Σχολὴ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ ἐξάιρετοι ἐδείχθησαν κατὰ τὰς κατὰ Ἰούνιον ἐξετάσεις. Τῆς Σχολῆς ταύτης τὰ μέχρι τοῦδε ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς 8, 921, 30 τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 6, 501, 15, ὥστε ἔμεινε καθαρὸν περίσσευμα ἐν τῷ ταμείῳ 2,420,15. Ἐπίσης συνέστη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σ. Μητροπολίτου ἐπιτροπὴ σκοποῦσα τὴν καθόλου μελέτην παντὸς μουσικοῦ θέματος σχετιζομένου πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, ἰδίᾳ δὲ τὸν μετὰ ἐπιστημονικῆς ἀκριθείας καθορισμὸν ἀμφισβητούμενων τινῶν σημείων τῆς θεωρίας τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σωζομένης φωνητικῆς παραδόσεως, πρὸς δὲ καὶ τὸν κκαταρτισμὸν ἐν τῷ ψάλλειν μουσικοῦ συστήματος συμφώνου πρὸς τὸ ἀνέκαθεν ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ παραδεδεγμένον σεμνὸν καὶ καταναυτικὸν ἱερὸν μέλος.

Θὰ ᾔτο μεγίστη παράλειψις, ἐὰν μὴ ἀνεφέρετο ἡ δρᾶσις τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὲρ φιλάνθρωπικῶν σκοπῶν. Ὁ Σ. Μητροπολίτης ἀνεδέχθη τὴν προεδρείαν τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τοῦ Παναγίου Τάφου, τῆς ἐπικούρου τῶν Μακεδόνων ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν Ἀνδριανοπολιτῶν.

Οὐδέποτε ἐπιτροπή ἐν Ἑλλάδι κατώρθωσε νὰ συν-
αθροίσῃ τόσον μέγα ποσόν, ὅσον ἡ ἐπίκουρος τῶν
Μακεδόνων ἐπιτροπή, κατορθώσασα μέχρι τοῦδε νὰ
συναθροίσῃ 1,050,000 δραχμῶν. Ἐκ τοῦ ποσοῦ
τούτου ἐδαπανήθησαν μέχρι τοῦδε πρὸς ἐπανόρθω-
σιν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καταστροφῶν καὶ περίθαλψιν
τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν θυμάτων τῆς βουλγα-
ρικῆς θηριωδίας 875,000 δραχμῶν. Ἐπίσης ση-
μαντικῇ μέχρι τοῦδε εἶνε αἱ ὑπὲρ τοῦ Παναγίου
τάφου συνεισφοραὶ ἀνελθοῦσαι εἰς τὸ ποσόν τῶν
195,162 δραχμῶν.

Τοιαύτη ἡ δρᾶσις τῆς ἀνατολ. ἐκκλησίας ἐν Ἑλ-
λάδι κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος. Ὁ ἄνευ προκαταλή-
ψεως ἐξετάζων τὰ πράγματα καὶ ἀληθῶς ἀγαπῶν
τὴν ἐκκλησίαν δὲν δύναται εἰ μὴ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι
ἡ ἐκκλησία εἰργάσθη κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος καὶ
νὰ χαίρῃ ἐπὶ τοῦτο. Ἡ χαρὰ τοῦ δ' αὐτῆ θὰ γείνη
μεγαλειτέρα, ὅταν λάβῃ πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ὑπάρ-
χουσι πολλάι ἐλπίδες τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως
υἰοθετήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομοσχεδίων, δι'
ὧν θὰ προαχθῶσι τὰ πράγματα τῆς ἐκκλησίας.

Εἴθε τὸ νέον τοῦτο ἔτος νὰ πραγματώσῃ τὰς ἐλ-
πίδας ταύτας καὶ οὕτω νὰ εἰσέλθῃ ἡ ἐκκλησία εἰς
νέαν ὁδὸν δράσεως, ὁδὸν ἀνταξίαν τοῦ μεγάλου τῆς
παρελθόντος καὶ τοῦ μεγάλου τῆς σκοποῦ, ὃν ἐπι-
διώκει.

Κ. Ι. Δουβουνιώτης

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1905

Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν κατὰ τὸ
παρελθόν ἔτος ἐργασίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρ-
χείου. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς
οἰκονομικῆς ἐθνικῆς διαχειρίσεως καὶ συνετάχθη
μητρῶν τῶν ἐθνικῶν κτημάτων, ἐπίσης ἀνεκινήθη-
σαν τὰ ζητήματα τῶν διαθηκῶν καὶ τῆς διαδικα-
σίας τῶν ἀρχιερέων χωρὶς δυστυχῶς νὰ λυθῶσι. Τὸ
ὀρσιότερον ἔργον τοῦ Πατριαρχείου τούτου κατὰ τὸ
παρελθόν ἔτος εἶνε ἡ ἔκδοσις τῆς καινῆς Διαθήκης,
διότι οὕτω ἀπέκτησεν ἐπὶ τέλους ἡ ἐκκλησία μας
ἐπίσημον ἔκδοσιν τῆς καινῆς Διαθήκης.

Ἀξίαι μνείας εἶνε ἐπίσης αἱ μεγάλαι δωρεαί, αἱ
κατὰ τὸ λήξαν ἔτος γενόμεναι. Διὰ τῶν δωρεῶν
τούτων ὑπεστηρίχθησαν τὰ μέγαρα τοῦ Γένους φι-

λανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ νέα τοιαῦτα ἰδρύθησαν,
οὕτω, ἵνα μὴ μνημονεύσω πάντων, τὸ ὀρφανοτρο-
φεῖον, τὸ ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ ἰδρυθέν, ὅπερ μετ' ὀ-
λίγας ἡμέρας ἀνοίγει τὰς ἀγκάλας του, ἵνα δεχθῇ
τὰ ὀρφανά, καὶ τὸ μέγα Ζακρίφειον νοσοκομεῖον,
ὅπερ θὰ ἀνεγερθῇ ἐν Πέρσῃ, εἰς ἄξιον μνήμην τοῦ
Νικολάου καὶ Ἑλένης Ζακρίφη.

Καὶ ὡς πρὸς τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα ἔδειξε τὸ
Πατριαρχεῖον τοῦτο σθένος ἀναλαβὸν τὸν ἀγῶνα
ἐναντίον τῶν Ρωμούνων τῶν θελόντων νὰ διαρπάζ-
σωσι τὰ ἀπερίγραπτα δικαιώματα τοῦ Οἰκουμενι-
κοῦ θρόνου. Τὸ σθένος, ὅπερ ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης
καὶ ἡ περὶ αὐτὸν Σύνοδος ἔδειξαν συνετέλεσεν ὥστε
ἡ Ρωμουνία οὐδὲν νὰ κερδίσῃ ἐκ τοῦ γνωστοῦ Ἰραδέ.

Ἡ ζωὴ ἥτις ἀπὸ τινος χρόνου παρατηρεῖται ἐν
τῷ Πατριαρχείῳ Ἱεροσολύμων, ἡ κίνησις, ἡ δρᾶσις
ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προξενούσα
τὸν θαυμασμὸν πάντων τῶν παρακολουθούντων τὰ
τοῦ Πατριαρχείου τούτου.

Κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἐβεβλιώθη ἐπαισθητῶς ἡ
οἰκονομικὴ θέσις τοῦ Πατριαρχείου τούτου. Κατὰ
τὸν ἀπολογισμὸν τὸν γενόμενον κατὰ τὴν 30 Ἰου-
νίου 1905 εἶχον ἐλαττωθῇ τὰ χρέη τοῦ Παναγίου
τάφου κατὰ 20,744.15 εἰκοσάφραγκα, ἐν ᾧ δὴλα δὴ
κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος τὰ χρέη τοῦ Παναγίου τά-
φου ἀνῆρχοντο εἰς 225,603 εἰκοσάφρ. κατὰ τὸ λή-
ξαν ἔτος κατῆλθον εἰς 204,858.05. Ἐλπίς δ' ὑπάρ-
χει ὅτι διὰ τοῦ νέου δανείου θὰ ἐλαττωθῶσιν ἔτι
μᾶλλον ἐλαττουμένου ἐπαισθητῶς τοῦ τόκου.

Ἐπίσης ἀξία μνείας εἶνε ἡ κατὰ τὴν 12 Ὀκτω-
βρίου ὑπογραφὴ μετὰ διαπραγματεύσεις τεσσάρων
περίπου μηνῶν συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Πατριαρ-
χείου τούτου καὶ τῆς φραγκισκανῆς Κουστωδίας, ἡ
ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς ἀγίας Πόλεως
καὶ τοῦ Γάλλου προξένου, δι' ἧς διευθετήθη ἡ ἀπὸ
τόσων ἐτῶν ὑφισταμένη διαφορά μεταξὺ τῶν ὀρθο-
δόξων καὶ λατίνων περὶ τοῦ ἐν Βηθλεὲμ δεξιᾷ τῷ
εἰσερχομένῳ εἰς τὸν ναὸν κατὰ μῆκος τῆς αὐλῆς
ἐκτεινομένου νεκροταφείου.

Τέλος ἡ κατὰ τὴν 9 Ὀκτωβρίου ἐορτασθεῖσα πεν-
τηκονταετηρίς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυ-
ροῦ ἦτο ἔνδειξις τρανὴ τῆς δράσεως καὶ ἀκμῆς τοῦ
Πατριαρχείου τούτου.

Κ. Ι. Δουβουνιώτης.

Ο ΙΑΜΒΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

Ὁ ἀπαράμιλλος καὶ μέγιστος Ἰσως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνογράφων Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἐποίησεν, ὡς γνωστὸν, πλὴν πολλῶν ἄλλων Κανόνων τοῦ Ὁρθροῦ, καὶ τρεῖς ἐν ἱαμβικοῖς στίχοις, τοὺς τῶν Χριστουγέννων, τῶν Θεοφανεῶν καὶ τῆς Πεντηκοστῆς. Ἀποτελεῖται δὲ ὁ ἱαμβικὸς στίχος ἀπὸ ἐξ ἱαμβοῦς· ἱαμβὸς δὲ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μετρικῇ λέγεται ὁ ἐκ μιᾶς συλλαβῆς μακροῦ καὶ μιᾶς βραχείας συγχείμενος ποῦς (—) π. χ.

Στίβει | θαλάσσης κυματούμενον | σάλον κ.λ.

Ἡ ποίησις τῶν κανόνων τούτου ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνὸς ἐγίνωσκεν ἄριστα καὶ ἐχειρίζετο εὐχερέστατα τὴν ἀρχαίαν σοφόκλειον γλῶσσαν, δεῖγμα τοῦτο τῆς σπανίας θύραθεν πολυμαθείας αὐτοῦ.

Δυστυχῶς, ὁμολογητέον, ἐκ τῶν ψαλλόντων καὶ ἀκροωμένων τοὺς ἐξόχου ποιητικοῦ κάλλους καὶ δογματικῆς σοφίας πλήρεις τούτους κανόνας ἐλάχιστοι εἰσιν οἱ ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς ἐννοοῦντες αὐτούς. Χάριν αὐτῶν λοιπὸν ἐπεχειρήσαμεν νὰ μεταφράσωμεν, ἢ μᾶλλον νὰ παραφράσωμεν εἰς τὴν νεοελληνικὴν, ἀκολουθοῦντες ὅσον τὸ δυνατόν πιστῶς τὸ κείμενον, τοὺς Κανόνας τούτους. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δημοσιεύομεν κατωτέρω τοῦ τῆς ἐορτῆς τῶν Θεοφανεῶν Κανόνος τὴν ἐρμηνείαν, οὗ αἱ Κεταχασίαι, ὡς γνωστὸν, ψάλλονται καὶ κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου, ἐορτὴν τῆς Περιτομῆς.

ᾠδὴ Α'.

Στίβει θαλάσσης, κυματούμενον σάλον,
Ἡπειρον αὖθις, Ἰσραὴλ δεδευμένον.
Μέλας δὲ πόντος, τριστάτας αἰγυπτίους
Ἐκρυψεν ἄρδην, ὕδατόστρωτος τάφος,
Ῥώμη κραταιὰ δεξιᾷς τοῦ δεσπότη.

Περιπατεῖ ἐπὶ τῆς κυματώδους καὶ τεταραγμένης θαλάσσης ὁ ἰσραηλιτικὸς λαός, ἥτις (θάλασσα) μετεβλήθη πάλιν εἰς ξηρὰν γῆν· καὶ ἡ μαύρη θάλασσα ἐκρυψεν ἐντελῶς εἰς τὰ βάθη τῆς τοῦς τρίτης τάξεως ἄρχοντας τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἐγένεν ὁ τάφος αὐ-

τῶν, ἐστρωμένος μὲ ὕδατα, διὰ τῆς μεγάλης δυνάμεως τῆς δεξιᾷς τοῦ Θεοῦ.

Ὁρθρου φανέντος τοῖς βροτοῖς σελασφόρου,
Νῦν ἐξ ἐρήμου πρὸς ροὰς Ἰορδάνου
Ἀναξ ὑπέσχεσ' ἡλίου σὸν αὐχένα,
Χώρου ζωφόδους τὸν γενάρχην ἀρπάσαι
Ρύπτου τε παντὸς ἐκκαθάραι τὴν κτίσιν.

Λίαν πρωί, ὅταν ἀνεφάνη ὁ ὄρθρος, ὁ φέγων φῶς εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς θνητούς, ἐλθὼν, ὃ βασιλεῦ Χριστέ, ἐκ τῆς ἐρήμου (τοῦ Ἰορδάνου) πρὸς τὰ ρεῦματα τοῦ ποταμοῦ, ἐκλίνας τὸν αὐχένα σου, τὴν κεφαλὴν σου, τὴν λαμπρὰν ὡς ὁ ἥλιος, διὰ νὰ ἀρπάσῃς (βαπτίζόμενος) τὸν γενάρχην Ἀδάμ ἀπὸ τῆς σκοτεινῆς χώρας (τοῦ πνευματικοῦ θανάτου, τῆς ἁμαρτίας) καὶ διὰ νὰ καθαρίσῃς ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας τὴν κτίσιν.

Ἀναρχε ρεῖθροις συνταφέντα σοι, Λόγε,
Νέον περαίνεις, τὸν φθαρέντα τῇ πλάνῃ,
Ταύτην ἀφράστως πατρόθεν δεδευμένους
Ὅπα κρατίστην· οὗτος ἡγαπημένος,
Ἰσὸς τέ μοι παῖς, χρηματίζει τὴν φύσιν.

Ὁ ἀναρχε Λόγε καὶ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, τὸν ἀνθρώπον, ἀφοῦ μετὰ σοῦ συνετάφην εἰς τὸ βάπτισμα, (εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου), τὸν μεταβιβάσεις εἰς τὴν νέαν ζωὴν τὴν πνευματικὴν· τὸν ἀνθρώπον ὁ ὁποῖος ἐφθάρη, κατεστράφη διὰ τῆς πλάνης τῆς ἁμαρτίας· καὶ ἐπραξας τοῦτο, ὃ Λόγε, δεχθεὶς (ἐν τῷ βαπτίσματι) παρὰ τοῦ Πατρὸς ταύτην τὴν ἰσχυρὰν φωνήν, τὴν ἀφραστον καὶ μυστηριώδη· Οὗτος ὁ Υἱὸς μου ὁ ἡγαπημένος εἶναι ἴσος μὲ ἐμὲ κατὰ τὴν φύσιν (τὴν θεῖαν).

ᾠδὴ Γ'.

Ὅσοι παλαιῶν ἐκλελύμεθα βρόχων,
Βορῶν λεόντων, συντεθλασμένων μύλας
Ἀγαλλιῶμεν καὶ πλατύνωμεν στόμα,
Λόγῳ πλέκοντες ἐκ λόγων μελωδίαν
Ὡ τῶν πρὸς ἡμᾶς ἵδεται δωρημάτων.

Οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι ἀπελύθημεν, ἡλευθερώ-
θημεν ἀπὸ τοὺς παλαιούς βρόχους, ἀπὸ τοὺς
δεσμούς (ταῖς θηλιαῖς) τῆς παλαιᾶς ἁμαρτίας
τοῦ Ἀδάμ, ὅσοι ἀπεφύγομεν τοὺς πολυφά-
γους λέοντας (δαίμονας), τῶν ὁποίων ὁ Σω-
τὴρ συνέτριψε τοὺς μεγάλους ὀδόντας, (εἰς
τρόπον ὥστε δὲν ἔχουσι πλέον τὴν δύναμιν
νὰ ὑᾶς καταφάγωσιν), ἃς χαίρωμεν καὶ ἃς ἀ-
νοίξωμεν πλατὺ τὸ στόμα ἡμῶν πλέκοντες,
συνθέτοντες διὰ λόγων, εἰς τὸν Ὑῖον καὶ Λό-
γον τοῦ Θεοῦ μελωδίαν, Ὅστις χαίρει ἀπο-
στέλλων εἰς ἡμᾶς τὰ μεγάλα αὐτοῦ δωρη-
ματα (τῆς θείας χάριτος).

Νέκρωσιν ὁ πρὶν ἐμφυτεύσας τῇ κτίσει,
Θηρὸς κακούργου σχηματισθεὶς εἰς φύσιν,
ἐπισκοτεῖται σαρκικῇ παρουσίᾳ,
Ὁρθρῶ φάναντι προσβαλὼν τῷ Δεσπότη
Φλᾶν τὴν ἑαυτοῦ, δυσμενεστάτην κάραν.

Ἐκεῖνος, ὅστις πρὶν ἐνεφύτευσεν εἰς τὴν
κτίσιν τὴν νέκρωσιν, λαβὼν τὸ σχῆμα τῆς
φύσεως τοῦ κακούργου ζώου (τοῦ ὄφεως δηλ.),
ἦτοι ὁ διάβολος, ἐπισκοτεῖται τώρα διὰ τῆς
παρουσίας τοῦ Σαρκωθέντος, ἀφοῦ προσέ-
δαλε τὸν Δεσπότην, τὸν Ἥλιον, τὸν νῦν ἀνα-
φανέντα διὰ τὴν θλάση, (φλᾶν), νὰ συντρίψῃ
τὴν ἐχθρικωτάτην αὐτοῦ κεφαλὴν.

Ἐλκει πρὸς αὐτὸν τὴν θεόδητον φύσιν
Γαστρὸς τυράννου συγκεχωσμένην ὄροις
Γεννᾷ τε αἰθῆς, γηγενῶν ἀναπλάσει.
Ἔργον φέριστον, ἐκτελὼν ὁ δεσπότης.
Ἰκται γὰρ αὐτὴν ἐξαλεξῆσαι θέλων.

Ἐλκύει, σύρει πρὸς ἑαυτὸν ὁ Σωτὴρ τὴν
ἀνθρωπίνην φύσιν, τὴν θεόδητον, τὴν παρὰ
τοῦ Θεοῦ πλασθεῖσαν, ἥτις ὅμως ἦτο περιο-
ρισμένη, φυλακισμένη εἰς τοὺς ὄρους τῆς
γαστρὸς τοῦ τυράννου διαβόλου· καὶ πάλιν
τὴν ἀναγεννᾷ ὁ Δεσπότης, διὰ τὴν ἀναπλάση
τοὺς γιγενεῖς (τοὺς ἀνθρώπους), ἐκτελὼν
οὕτω ἄριστον ἔργον. Διότι ἦλθεν (ἐπὶ τῆς
γῆς) θέλων νὰ τὴν προστατεύσῃ, νὰ τὴν
σώσῃ ἐντελῶς.

ᾠδὴ Δ'.

Πυρσῶ καθαρθεὶς μυστικῆς θεωρίας
Ὑμνῶν προφήτης τῶν βροτῶν καινουργίαν,
Ρήγνυσι γῆρυν, πνεύματι κροτουμένην,
Σάρκωσιν ἐμφαίνουσιν ἀρρήτου Λόγου
ᾠδὴ τῶν δυναστῶν τὰ κράτη συνετρίβη.

Διὰ τοῦ πυρσοῦ, διὰ τοῦ φωτὸς τῆς μυστι-
κῆς θεωρίας καθαρισθεὶς ὁ προφήτης Ἀβδα-
κούμ, ὕμνων τὴν ἀνακαίνισιν, τὴν νέαν, τὴν
πνευματικὴν δημιουργίαν τῶν ἀνθρώπων,
ρηγνύει τὴν φωνὴν του, τονίζει τὸ προφητι-
κὸν ἔσμα του, τὸ κροτούμενον ὑπὸ τοῦ ἁγίου
Πνεύματος, καὶ τὸ ἐμφαίνει τὴν σάρκωσιν
τοῦ ἀρρήτου Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ τοῦ ὁποῖου
συνετρίβησαν τὰ κράτη τῶν δυναστῶν, ἡ
δύναμις διπλὸν ὅτι τοῦ Διαβόλου.

Πεμφθεὶς ὁ Πατὴρ παμφαέστατος Λόγος
Νυκτὸς διῶσαι τὴν καχέσπερον σχέσιν,
Ἐκρίζον ἤκει καὶ βροτῶν ἁμαρτίας,
Υἱας συνελκύσαι τε τῇ σῇ βαπτίσει,
Μάκαρ, φαεινούς, ἐκ ροῶν Ἰορδάνου.

Ἠλθες Σὺ, ὁ φωτεινότατος Λόγος τοῦ Πα-
τρός, πεμφθεὶς παρ' Αὐτοῦ διὰ τὴν ἐξωθήσῃς,
(διῶσαι), νὰ ἀπομακρύνῃς τὴν κακὴν καὶ
σκοτεινὴν σχέσιν τῆς νυκτὸς τῆς ἁμαρτίας
ἐντελῶς (ἐκρίζον), καὶ νὰ ἀπομακρύνῃς τὰς
ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, συγχρόνως δὲ νὰ
συνελκύσῃς, ὦ Μάκαρ, νὰ ἀνασύρῃς διὰ τῆς
βαπτίσεώς Σου ἐκ τῶν ρείθρων τοῦ Ἰορδά-
νου, τοὺς υἱοὺς (τοὺς ἀνθρώπους), φωτεινούς.

Αὐτὸν προσιδὼν τὸν περίκλυτον Λόγον
Τρανῶς ὁ Κῆρυξ ἐκβοᾷται τῇ κτίσει.
Οὗτος πρῶν μου, δεύτερος τῷ σαρκίῳ
Σύμμορφος ἐξέλαμψεν ἐνθέῳ σθένει,
Ἐχθιστον ἡμῶν ἐξελεῖν ἁμαρτίαν.

Αὐτὸν τὸν δεδοξασμένον Λόγον ἰδὼν ὁ Κῆ-
ρυξ Ἰωάννης μὲ τρανὴν φωνὴν βοᾷ πρὸς τὴν
κτίσιν: Οὗτος, ὅστις εἶναι παλαιότερος ἐμοῦ
(ὡς Θεὸς αἰώνιος), ἐξέλαμψε νῦν δεύτερος
ἐμοῦ, νεώτερος ἐμοῦ κατὰ τὴν σάρκα (διότι,
ὡς γνωστόν, ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη ἐξ μῆνας

μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰωάννου· λαβὼν τὴν ἰδίαν ἀνθρωπίνην μορφήν με ἐμὲ διὰ τῆς θείας Αὐτοῦ δυνάμεως, ὅπως ἐξαλείψῃ τὴν ἐχθρικωτάτην ἁμαρτίαν ἡμῶν.

—
*Νομὴν πρὸς αὐτὴν τὴν φερέσβιον φέρων,
 Θηρᾷ δρακόντων φωλεοῖς ἐπιτρέχων·
 Ἀπληγὰ κύκλα καββαλὼν Θεὸς Λόγος
 Πτέρνη τε τὸν πλήττοντα παμπήδην γένος
 Τοῦτον καθεργνύς, ἐκπαύζει τὴν κτίσιν.*

Κατελθὼν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ Θεὸς Λόγος, ἐκυνήγησε τοὺς δράκοντας, τοὺς δαίμονας, διατρέχων τοὺς τόπους, ἐν οἷς οὗτοι ἐνεφώλευον· καὶ κατανικήσας τοὺς ἀπλησιάστους, τοὺς ἀπροσπελάστους τόπους τοῦ διαβόλου, καὶ συλλαβὼν καὶ καθεύξας, φυλακίσας, ἐκεῖνον ὅστις διὰ τῆς πτέρνης αὐτοῦ ἐπληττε τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐξ ὀλοκλήρου (παμπήδην), ἔσωσε τὴν κτίσιν, ἔσωσε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ θανάτου.

ᾠδὴ Ε΄.

*Ἐχθροῦ ζοφώδους καὶ βεβορβορωμένου,
 Τὸν καθάρσει Πνεύματος λελουμένοι,
 Νέαν προσωρμίσθημεν ἀπλανῇ τρίβον,
 Ἀγούσαν ἀπρόσιτον εἰς θυμηδίαν
 Μόνοις προσιτὴν, οἷς Θεὸς κατηλλάγη.*

Τοῦ ἐχθροῦ, τοῦ σκοτεινοῦ καὶ βορβορώδους, τὸ δηλητήριον ἀποπλύνοντες διὰ τῆς καθάρσεως τοῦ ἁγ. Πνεύματος οἱ ἄνθρωποι, ἡλθόμεν, διηυθύνθημεν εἰς νέαν ὁδόν, ἐπὶ τῆς ὁποίας βαδίζοντες δὲν θὰ πλανηθῶμεν πλέον, (τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς δηλ.), ἥτις φέρει εἰς θυμηδίαν, εἰς εὐχαρίστησιν ἀπρόσιτον, ἀπλησίαστον, ἥτις εἶναι προσιτὴ εἰς μόνους ἐκεῖνους, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς συνεφιλιώθη.

—
*Ἀθρῶν ὁ Πλάστης ἐν ζόφῳ τῶν πταισμάτων
 Σειραῖς ἀφύκτοις, ὃν διαρθροῖ δακτύλοις,
 Ἰστησιν ἀμφ' ὥμοισιν ἐξάρας ἄνω,
 Νῦν ἐν πολυρρύτοισι δίναις ἐκπλύνων,
 Αἰσχους παλαιοῦ τῆς Ἀδὰμ καχεξίας.*

Βλέπων ὁ Πλάστης τὸν ἄνθρωπον, τὸν

ὁποῖον ἐπλασε διὰ τῶν δακτύλων του, νὰ κατὰκται εἰς τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν πταισμάτων, δεδεμένος με δεσμοὺς ἀλύτους καὶ ἀναποφεύκτους, τὸν ἠνώρθωσεν ἐκ τῶν ὤμων ἐγείρας αὐτὸν νῦν, ἀποπλύνας εἰς τὰς πολυρρύτους συστροφὰς τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ ἀπὸ τοῦ αἰσχους τοῦ παλαιοῦ τῆς ἀσθενείας τοῦ Ἀδάμ.

—
*Μετ' εὐλαβείας προσδράμωμεν εὐτόνως
 Πηγαῖς ἀχράντοις ρεύσεως σωτηρίου,
 Λόγον κατοπτεύσαντες ἐξ ἀκηράτου
 Ἀντλημα προσφέροντά διψῆς ἐνθέου
 Κόσμου προσηνῶς ἐξακεύμενον νόσον.*

Μετ' εὐλαβείας ὡς προσδράμωμεν με δύναμιν εἰς τὰς ἀχράντους, τὰς ἀμολύντους πηγὰς τῆς σωτηρίου ρεύσεως, δηλ. τῆς σωτηρίου ἐν τῷ Ἰορδάνῳ βαπτίσεως, διὰ νὰ ἴδωμεν ἐκεῖ τὸν θεῖον Λόγον προσφέροντα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα νὰ πίωσιν ἐκ τοῦ ζωντανοῦ ὕδατος (τῆς ἀθανασίας) με τὸ ἀντλημα τὸ καταπαῦον τὴν ἐνθεὸν δίψαν. (—ὑπενθυμίζει ἐνταῦθα τὸ τῆς Σαμαρείτιδος «ἀντλημα οὐκ ἔχεις ἵνα μοι δώσης τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν—)», τὸ θεραπεῦον μετ' ἀγάπης τὴν νόσον τοῦ κόσμου, δηλ. τὴν ἁμαρτίαν.

ᾠδὴ Ϛ'.

*Ἰμερτὸν ἐξέφηνε σὺν πανολβίῳ
 Ἦχω Πατὴρ, ὃν γαστρος ἐξηρεύξατο.
 Ναί, φησὶν, οὗτος συμφυῆς γόνος πέλων,
 Φώτανγος ἐξώρουσεν ἀνθρώπων γένους,
 Λόγος τέ μοι ζῶν, καὶ βροτὸς προμυθεία.*

Ἀγαπητὸν Υἱὸν τὸν ὀνόμασεν ὁ Πατήρ, με πλουσιωτάτην φωνήν, Ἐκεῖνον, ὃν ἐγέννησεν ἀπ' αἰώνων. Ναί, λέγει, Οὗτος, ὑπάρχων Υἱός μου, τῆς αὐτῆς με ἐμὲ θείας φύσεως, φωταυγῆς ἐγεννήθη ἐξ ἀνθρωπίνου γένους, ὢν Λόγος ἐμοῦ ζῶν καὶ αἰώνιος, καὶ συγχρόνως ἄνθρωπος γενόμενος ἐκ προμυθείας, δηλ. διὰ τῆς σοφίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ἀγάπης.

Ἐκ ποντίου λέοντος ὁ τριέσπερος
Ξένος Προφήτης ἐγκάτοις φλοιούμενος
Αἰθις προῆλθε τῆς παλιγγενεσίας
Σωτηρίαν δράκοντος ἐκ Βροτοκτόνου
Πᾶσι προφαίνων τῶν χρόνων ἐπ' ἐσχάτων.

Ἐκ τοῦ θαλασσίου λέοντος (τοῦ κήτους)
κατὰ παράδοξον τρόπον πάλιν ἐξῆλθεν ὁ
Προφήτης Ἰωνᾶς, ὁ ἐπὶ τρεῖς ἐσπέρας, ἐπὶ
τρία δηλ., ἡμερονύκτια, εἰς τὰ ἐγκατα αὐτοῦ
σειόμενος καὶ ταραττόμενος· προδηλῶν τοιου-
τοτρόπως εἰς πάντας τὴν σωτηρίαν τῆς πα-
λιγγενεσίας, ἥτις μέλλει νὰ ἐπέλθῃ ἐπὶ τῶν
ἐσχάτων χρόνων, ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ δρά-
κοντος (τοῦ δαίμονος) τοῦ τοὺς ἀνθρώπους
φονεύοντος.

Ἀνειμένων πόλοιο παμφαῶν πτυχῶν,
Μύστης ὁρᾷ πρὸς Πατρὸς ἐξικνούμενον
Μένοντι πνεῦμα τῷ παναχράντῳ Λόγῳ
Ἐπελθὼν ὡς πέλειαν ἀφράστῳ τρόπῳ,
Δήμοις τε φαίνει, προσδραμεῖν τῷ Δεσπότη.

Ἀφ' οὗ ἠνοίχθησαν τοῦ Οὐρανοῦ αἱ φωτει-
νόταται πτυχαί, (αἱ νεφέλαι δηλαδὴ) ὁ ἐκτε-
λῶν τὸ μυστήριον, ὁ Μύστης Ἰωάννης, βλέ-
πει ἐρχόμενον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τὸ Πνεῦμα
καὶ μένον ἐπὶ τοῦ Παναχράντου Λόγου, ἐπελ-
θὼν ὡς περιστεράν, διὰ τρόπον ἀφράστου
καὶ ἀκαταλήπτου, καὶ λέγει εἰς τὸν λαόν, ὅτι
ὀφείλει νὰ προσδράμῃ πρὸς τὸν Δεσπότην
Χριστόν.

ᾠδὴ Ζ'.

Ἐφλεξε ρεῖθρῳ τῶν δρακόντων τὰς κάρας
Ὅ τῆς καμίνου τὴν μετάρσιον φλόγα.
Νέους φέρουσιν εὐσεβεῖς κατευνάσης
Τὴν δυσκάθεκτον ἀχλὺν ἐξ ἁμαρτίας
Ὅλων πλύνει δέ, τῇ δρόσῳ τοῦ Πνεύματος.

Ἐφλέξεν ὁ Σωτὴρ, κατέκαυσεν εἰς τὰ ρεῖ-
θρα τοῦ Ἰορδάνου τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόν-
των, τῶν δαιμόνων, αὐτὸς ὅστις κατηύνασεν,
ἠλάττωσε τὴν ὑψωθεῖσαν φλόγα τῆς καμίνου,
τὴν φέρουσιν τοὺς εὐσεβεῖς τρεῖς παῖδας.
Ἀποπλύνει δὲ τὴν ἀνυπόφορον ἀχλὺν, ἀπο-
καθαίρει δηλ. τὸ ἀνυπόφορον σκότος τῆς

ἁμαρτίας, διὰ τῆς δρόσου τοῦ ἁγίου Πνεύ-
ματος.

Σὲ ζωγραφοῦσαν τὴν ἀσσύριον φλόγα,
Ἐκστῶσαν ἱσθὲς εἰς δρόσον μετηγμένην.
Ἵδωρ ὅθεν νῦν ἀμφιέσσαις φλέγον
Σίντην κάκιστον, Χριστέ, προσκεκευθμένον,
Πρὸς τὴν ὄλισθον ἐκκαλουμένην τρίβον.

Τὴν εἰκονίζουσιν Σέ, Χριστέ, ἀσσυριακὴν
φλόγα (τῶν ἐν Βαβυλῶνι τριῶν παίδων), πε-
φοβισμένην καὶ ἐκπληκτικὴν, ἐσταμάτισες,
μεταβληθεῖσαν εἰς δρόσον. Τώρα λοιπὸν πε-
ριεβλήθης ὕδωρ φλογερόν, τὸ ὁποῖον τὸν κά-
κιστον ληστὴν (τὸν διάβολον), τὸν κεκρυμ-
μένον, καλεῖ νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ διευθυνθῇ
εἰς τὸν ὄλισθηρόν, τὸν καταστρεπτικόν του
δρόμον.

Ἀπορραγέντος τοῦ Ἰορδάνου πάλαι,
Ἰσθμῷ περᾶται λαὸς Ἰσραηλῆτης·
Σὲ τὸν κράτιστον ἐμφοροῦντα τὴν κτίσιν
Ἡπειγμένως νῦν ἐν ροαῖς διαγράφων
Πρὸς τὴν ἄρρευστον καὶ ἀμείνονα τρίβον.

Διασχισθέντος πάλαι ποτὲ τοῦ Ἰορδάνου,
διεπεραιώθη, ὡς διὰ ἰσθμοῦ, ὁ Ἰσραηλιτικὸς
λαός, διαγράφων καὶ προτυπῶν Σὲ τὸν Ἰσχυ-
ρότατον, ὅστις τώρα μὲ προθυμίαν ὀδηγεῖς
τὴν κτίσιν εἰς τὰς ροὰς τοῦ Ἰορδάνου πρὸς
τὴν ἄρρευστον (ἥτις δηλ., δὲν ρεῖ, δὲν κα-
ταστρέφεται) καὶ τὴν καλντέραν ὁδόν, (τὴν
τῆς σωτηρίας).

Ἴδομεν τὸ πρῶτον τὴν πανώλεθρον κλύσιν,
Οἰκτρῶς σε πάντων εἰς φθορὰν προσάγειν.
ᾠ τρισμέγιστε χρηματίζων καὶ ξένα!
Νῦν δὲ κλύσαντα, Χριστέ, τὴν ἁμαρτίαν
Δι' εὐπάθειαν καὶ βροτῶν σωτηρίαν.

Σὲ εἶδομεν τὴν πρῶτην φορὰν, ὦ Χριστέ,
νὰ ἐπιφέρῃς τὸν καταστρεπτικώτατον Κατα-
κλυσμὸν (ἐπὶ Νῶε), ὅπως καταστρέψῃ οἰκτρῶς
τὰ πάντα· τώρα δέ, σὲ βλέπομεν, ὦ Χριστέ,
ὅστις ἐκτελεῖς τρισμέγιστα καὶ παράδοξα
θαύματα, νὰ καταποντίζῃς ἐν τοῖς ὕδασι τοῦ
Ἰορδάνου τὴν ἁμαρτίαν, πρὸς χαρὰν καὶ εὐ-
ζωίαν καὶ πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

'Ω δ ἡ Η'.

Ἐλευθέρα μὲν ἡ κτίσις γνωρίζεται
 Τίσι δὲ φωτὸς οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι.
 Μόνος στενάζει τοῦ σκότους ὁ προστάτης·
 Νῦν εὐλογεῖτω συντόνως τὸν αἴτιον
 Ἡ πρὶν τάλαινα τῶν ἐθνῶν παγκληρία.

Ἐλευθέρα μὲν ἡ κτίσις παρουσιάζεται τώρα, μετὰ τὴν Βάπτισιν (ἐνῶ πρὶν ἦτο δούλη τῆς ἁμαρτίας), τέκνα δὲ φωτὸς παρουσιάζονται οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι ἄνθρωποι. Μόνον δὲ στενάζει νικηθεὶς ὁ προϊστάμενος, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ σκότους (διάβολος). Τώρα λοιπὸν ὡς εὐλογεῖ ζωνρῶς τὸν αἴτιον τούτου (τὸν Θεὸν) ὅλη ἡ πρὶν ταλαιπωρουμένη κληρονομία τῶν λαῶν.

Τριτοὶ θεοῖδεις ἐμπύρως δροσοῦμενοι,
 Αἰγλήντα τριτταῖς παμφαῶς ἀγιστίαις
 Σαφῶς ἐδήλουν τὴν ὑπέρτατον φύσιν,
 Μίξει βροτεῖα πυρπολοῦσαν ἐν δρόσῳ
 Εὐκτῶς ἄπασαν τὴν ὀλέθριον πλάνην.

Οἱ τρεῖς Θεόμορφοι Παῖδες ἐν τῷ πυρὶ δροσιζόμενοι ἐδήλουν, εἰκονίζον σαφῶς τὸν Λαμπρύνοντα διὰ τριῶν ἀγίων πράξεων (Γεννήσεως, δηλ. Περιτομῆς καὶ Βαπτίσεως) φαινότατα τὴν ὑπέρτατον φύσιν τοῦ Θεοανθρώπου, ὅστις διὰ τῆς προσλήψεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως κατέκαυσε διὰ τῆς δρόσου τοῦ ὕδατος τοῦ Ἰορδάνου, κατ' ἐσχὴν, ὅλην τὴν ὀλεθρίαν πλάνην τοῦ δαίμονος.

Λευχειμονεῖτω πᾶσα γῆενος φύσις,
 Ἐκπτώσεως νῦν οὐρανῶν ἐπηρμένη·
 Ὡ γὰρ τὰ πάντα συντετήρηται λόγῳ
 Νάουσι ρεῖθροις ἐκπλυθεῖσα πταισμάτων
 Τῶν πρὶν πέφευγε παμφαῶς λελουμένη.

*Ὡς ἐνδυθῇ λευκά, ἐορταστικά, ὅλη ἡ γῆενος ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, διότι νῦν ἀνηγέρθη, ἐσώθη ἀπὸ τῆς πτώσεως ἐκ τῶν οὐρανῶν, ἀνηγέρθη εἰς τὴν οὐράνιον δόξαν, ἥς ἐξέπεσε. Διότι ὑπὸ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ συντηροῦνται τὰ πάντα, ἐκπλυθεῖσα εἰς τὰ πλέοντα ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου, ἀπέφυγε λαμπρότατα, ἀφοῦ ἐλούσθη, τὰ παλαιὰ πταίσματα.

'Ω δ ἡ Θ'.

Ὡ τῶν ὑπὲρ νοῦν τοῦ τόκου σου θαυμάτων!
 Νύμφη πάναγνε, μήτερ εὐλογημένη·
 Δ' ἥς τυχόντες παντελοῦς σωτηρίας
 Ἐπάξιον κροτοῦμεν ὡς εὐεργέτη
 Δῶρον φέροντες ὕμνον εὐχαριστίας.

Ὡ τῶν θαυμάτων τοῦ τόκου σου, τῶν ὑπερβαίνοντων τὴν κατανόησιν, νύμφη πάναγνε, Μήτηρ εὐλογημένη! Ἀφοῦ διὰ σοῦ ἐλάβομεν πλήρη σωτηρίαν, ἐπαξίως κροτοῦμεν τὰς χεῖρας, χαίρομεν, φέροντες δῶρον εἰς σέ, ὡς Εὐεργέτην ἡμῶν, τὸν ὕμνον τῆς εὐχαριστίας.

Ἴδμεν τὰ Μωσεῖ τῇ βάτῳ δεδευγμένα,
 Δεῦρο ξένους θεσμοῖσιν ἐξειργασμένα·
 Ὡς γὰρ σέσωσται πυρφοροῦσα Παρθένος
 Σελασφόρον τεκοῦσα τὸν εὐεργέτην
 Ἰορδάνου τε ρεῖθρα προσδεδεγμένα.

Γνωρίζομεν τὰ δειχθέντα εἰς τὸν Μωϋσῆ διὰ τῆς βάτου, ἥτις ἐφλέγετο ἀλλὰ δὲν κατακαίετο· δεῦτε λοιπὸν νὰ γνωρίσωμεν ἐδῶ ὅσα ἐξετελέσθησαν διὰ παραδόξων νόμων. Καθὼς δηλ. ἐσώθη παρθένος ἡ φέρουσα ἐν ἑαυτῇ τὸ θεῖον πῦρ, ἀφοῦ ἐγέννησε τὸν φέροντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ Φῶς, τοιοῦτοτρόπως ἐσώθησαν καὶ τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἰορδάνου δεχθέντα τὸν Εὐεργέτην.

Χρίεις τελειῶν τὴν βρότειον οὐσίαν
 Ἀναξ ἄχραντε, πνεύματος κοινωνία.
 Ροαῖς ἀχράντοις ἐκκαθάρας καὶ σκότους,
 Ἰσχὺν θριαμβεύσας τε τὴν ἐπηρμένην
 Νῦν καὶ ἄληκτον ἐξαμείβειαι βίον.

Χρίεις διὰ τῆς κοινωνίας τοῦ ἁγ. Πνεύματος, ὃ ἀναρχε βασιλεῦ, τὴν ἀνθρωπίνην οὐσίαν καὶ φύσιν, εἰς τὰς ἀχράντους ροὰς τοῦ Βαπτίσματος, καθαρῶς αὐτὴν ἀπὸ τοῦ σκότους· καὶ τώρα θριαμβεύσας ἐπὶ τῆς ὑπερηφάνου δυνάμεως τοῦ διαδόλου, τὴν μεταδίδας (τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν) εἰς βίον πνευματικὸν αἰώνιον καὶ ἄληκτον.

Σπυρ. Παπαγεώργιος.

ΕΚ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΥ ΜΟΥ

— 'Εν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ, πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ χάρτου, μετεχειρίζοντο ἀντὶ χάρτου τὸν πάπυρον ἢ τὴν περγαμνὴν.

— Ὁ πάπυρος ἦτο φλοιὸς αἰγυπτιακοῦ τινος θάμνου, ἐξ οὗ κατεσκευάζετο χάρτης διαφόρων εἰδῶν.

— Ἀλλ' ὁ πάπυρος δὲν ἦτο μεγάλης διαρκείας ἕνεκα τοῦ εὐθραύστου αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο μετεχειρίζοντο πολλάκις περγαμνὴν ἢ τις, ὡς ἐκ δέρματος κατασκευαζομένη, ἥτο διαρκεστέρα.

— Ὅταν ὅμως ἐστεροῦντο παπύρου καὶ περγαμνῆς ἔγραφον οἱ ἀρχαῖοι ἐνίοτε ἐπὶ ὀστράκων ἢ τεμαχίων θραυσθέντων ἀγρίων.

— Ἡ ἐπὶ τῶν ὀστράκων τούτων γραφὴ ἐγένετο κατὰ δύο τρόπους ἢ διὰ μελάνης ἢ δι' αἰχμηροῦ τινος ὄργανου, οὕτως ὥστε τὰ γράμματα ἐνεχαράσσοντο ἐπὶ τοῦ ὀστράκου.

— Ἡ χρῆσις τοιούτων ὀστράκων ἦν τὰ μάλιστα διαδεδομένη ἐν Αἰγύπτῳ, οὐχ ἦτο ἡ γινωστή καὶ ἐν Ἑλλάδι.

— Πάντες γνωρίζομεν τὸν ἐξοστρακισμόν, καθ' ὃν ἐγράφετο τὸ ὄνομα τοῦ μέλλοντος νὰ ἐξοστρακισθῇ ἐπὶ ὀστράκου.

— Ὁ Crum ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ *Goptic Ostraca* ἐδημοσίευσεν τὰς ἐπιγραφὰς ἑκατὸν τοιούτων ὀστράκων γεγραμμένας εἰς κοπτικὴν γλῶσσαν.

— Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀκόμη ἐπιστεύετο ὅτι αἱ ἐπὶ τῶν ὀστράκων ἐπιγραφαὶ οὐδεμίαν σημασίαν εἶχον ὡς πρὸς τὴν καινὴν Διαθήκην.

— Πρὸ πέντε ἐτῶν ὅμως εὗρεν ὁ Knopf ἐν Μεγάροις τεμάχιον ἐκ κεράμου, ἐφ' οὗ ἦτο γεγραμμένον τὸ «Πάτερ ἡμῶν» *Zeitschrift für W. II.* (1901, σελ. 228).

— Μετ' ὀλίγον χρόνον εὐρέθησαν καὶ ἄλλα τινὰ τεμάχια περιέχοντα χωρία ἐκ τῆς ἀγ. Γραφῆς καὶ μάλιστα ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου.

— Ὁ Lefebvre ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ *Fragments Grecs des Evangiles sur Ostraka* ἐδημοσίευσεν πολλὰ τοιαῦτα ὀστρακα, τὰ ὅποια εὐρίσκονται ἐν τῷ Institut francais d'archeologie orientale καὶ ἀνήκουσι τῷ 7 μ. Χ. αἰῶνι.

— Ζήτημα εἶνε διατὶ ἐγράφοντο ῥητὰ τῶν Εὐαγγελίων ἐπὶ ὀστράκων, πρὸς τί ἐχρησίμευον ταῦτα.

— Νομίζουσι συνήθως ὅτι τὰ ὀστρακα ταῦτα μεταχειρίζοντο οἱ χριστιανοὶ ὡς φυλακτά.

— Ἡ γνώμη ὅμως αὕτη δὲν εἶνε ὀρθή, ὁ Lefebvre ἀπέδειξε ταύτην σφαλεράν.

— Οὗτος δὴλα δὴ μεταξὺ τῶν ἄλλων εὗρεν δέκα ὀστρακα, εἰς ἃ ἦτο γεγραμμένον τὸ Λουκ. 22, 10—71 καὶ τὰ ὅποια ἀπετέλουν σειρὰν ἡριθμημένην.

— Ἐννοεῖται ὅτι τὰ δέκα ταῦτα ὀστρακα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμεύωσιν ὡς φυλακτὸν, διότι εἶνε τόσο βαρέα, ὥστε δυσκόλως θὰ ἤδυνάτο τις νὰ τὰ φέρῃ.

— Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Lefebvre οἱ πτωχοὶ χριστιανοὶ καὶ μάλιστα τῆς Αἰγύπτου ἐπιθυμοῦντες νὰ ἔχωσι τὸ Εὐαγγέλιον ἔγραφον αὐτὸ ἐπὶ ὀστράκων, ἵνα τὸ ἔχωσι καὶ τὸ ἀναγινώσκωσι. Καὶ ἡμεῖς τὸ ἔχομεν ἔντυπον καὶ ὅμως δὲν τὸ ἀναγινώσκωμεν.

Κ. Ι. Δουβουνιώτης.

ΕΞ ΟΣΩΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΩ

Ὅτε ὁ Καῖσαρ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς του, ἔγραψεν εἰς τὴν Ρώμην «veni vidi, vici», ἥτοι ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα· ὅτε ὅμως Κάρολος ὁ III ἐκυρίευσεν τὴν Βιττεμβέργην ἔγραψε «veni vidi et Deus vici» ἦλθον, εἶδον καὶ ὁ Θεὸς ἐνίκησεν.

Ὅτε ὁ ἱεραπόστολος Goddin μετὰ 26 ἐτῶν δρᾶσιν ἐν τῇ νήσῳ Anityum ἀπέθανεν, ἔθηκαν ἐπὶ τοῦ τάφου του τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν «Ὅτε ἦλθεν ἐδῶ δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲ εἷς χριστιανός· καὶ ὅτε ἀπέθανε, δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲ εἷς ἐθνικός».

Ὅτε ὁ Μελάγχθων μέλλων νὰ ἀποθάνῃ ἠρωτήθη ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ του Peucer ἐὰν ἐπιθυμῇ ἔτι τι, ἀπεκρίθη «τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ τὸν οὐρανόν».

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Πυθαγόρου, ὅτε ἐρίζοντες ἔφθανον εἰς ὕβρεις, πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἔπρεπε διδόντες τὰς χεῖρας ἀλλήλοις καὶ ἀσπαζόμενοι ἀλλήλους νὰ συμφιλιῶνται. Κεῖ ἡμεῖς οἱ χριστιανοί;

Ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδοσίος νομίζων ὅτι δὲν εἶνε ὀρθὴ ἡ προσκύνησις τοῦ Χριστοῦ ἀπηγόρευσε ταύτην. Ὅτε μετ' ὀλίγον ἀνεκέρυξε συνάρχοντα τὸν υἱόν του Ἀρκάδιον καὶ διέταξε πάντας νὰ τιμῶσιν αὐτόν, ὁ ἐπίσκοπος Ἀμφιλόχιος, ὅστις μάτην προσεπάθει νὰ πείσῃ τὸν αὐτοκράτορα περὶ τοῦ μὴ ὀρθοῦ τῆς γνώμης του, ἐλθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἀπένειμε μὲν τιμὰς εἰς τὸν αὐτοκράτορα, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὸν υἱόν τοῦ αὐτοκράτορος, τὸν Ἀρκάδιον. Ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ ὠργίσθη καὶ ἠπέλπει νὰ τὸν τιμωρήσῃ, εἶπεν αὐτῷ, λοιπόν, ἐπειδὴ δὲν τιμῶ τὸν υἱόν σου, θέλεις νὰ μὲ τιμωρήσῃς; Ἀλλὰ τότε πόσω περισσότερον θέλει τιμωρήσῃ σε ὁ Θεός, ἀφ' οὗ δὲν τιμᾷς τὸν υἱόν του; Λέγεται ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ συνήσθθη τοσοῦτο τὸ σφάλμα του, ὥστε ἤρε τὴν ἀπαγόρευσιν ἐκείνην.

Ὁ Παχώμιος, ἐθνικός τις νεανίας, ὑπηρέτει κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν τῷ αυτοκρατορικῷ στρατῷ ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης. Ὅτε ποτὲ ἀργὰ τὸ ἐσπέρας εἰσῆλθεν ὁ στρατός, ἐν ᾧ ὑπηρέτει ὁ Παχώμιος εἶς τινα πόλιν καὶ τινες τῶν κατόικων προσῆλθον κυθόρμητοι κομίζοντες τροφὰς

εἰς τοὺς κεκοπιακότας καὶ πεινῶντας στρατιώτας, θαυμάζων ἠρώτησεν ὁ Παχώμιος, τίνες ἦσαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι. "Οτε ἔμαθεν ὅτι ἦσαν χριστιανοὶ καὶ ὅτι πρὸς πάντα μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ ξένους προσπαθοῦσι νὰ κάμωσι πάντοτε καλόν, περὶεργος ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὰ τῆς θρησκείας ταύτης καὶ ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τῆς νυκτὸς νὰ προσεύχεται παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ, ὥστε νὰ νοήσῃ τὴν θρησκείαν ταύτην τῆς ἀγάπης, ὑποσχόμενος νὰ ἀφιερῶσιν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου του εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῆς. "Οτε μετ' ὀλίγον ἐνίκησεν ὁ Κωνσταντῖνος καὶ διέλυσε μέρος τοῦ στρατοῦ του, ὁ Παχώμιος ἔδραμεν εἰς μικρόν τι χωρίον τῆς Αἰγύπτου, κείμενον πλησίον τῶν Θηβῶν, καὶ ἐκεῖ ἐζήτησε νὰ διδασχθῇ τὸν χριστιανισμόν. Μετ' ὀλίγον διδασχθεὶς τὸν χριστιανισμόν καὶ βαπτισθεὶς ἐγένετο μία τῶν εὐγε-νεστέρων χριστιανικῶν καρδιῶν.

"Οτε ὁ αὐτοκράτωρ Ρουδόλφος ὁ Β' ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἔλεγε πρὸς τοὺς παρισταμένους ἀγαπητοί μου, ὅτε ἐν τῇ νεανικῇ μου ἡλικίᾳ ἤμην ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ ὁ πατὴρ ἔστειλεν ἀπεσταλμένον, ἵνα μὲ καλέσῃ εἰς τὸ ἐπίγειον τοῦτο βασίλειον, ἤμην τόσον εὐτυχῆς ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτῃ, ὥστε δὲν ἠδυνάμην καθ' ὅλην τὴν νύκτα νὰ κοιμηθῶ, πόσον εὐτυχέστερος πρέπει νὰ εἶμαι τώρα, ὅτε ὁ οὐράνιός μου πατὴρ μὲ καλεῖ εἰς τὴν αἰώνιον μου πατρίδα.

"Οτε ὁ αὐτοκράτωρ Ρουλιέλμος ὁ Α' ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ καὶ ὁ ἱερεὺς αὐτοῦ Kögel μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔλεγεν αὐτῷ, παρηγορήθητι, διότι ὁ Χριστὸς σὲ ἔχει ἀπολυτρώσει, εἶσαι ἰδικός του, ἐκ τοῦ βυθοῦ ἐξεγειρόμενος ἀπεκρίθη «ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ὥραϊον».

"Ὡς οἱ μαθηταὶ τοῦ Πυθαγόρου πρὸς πέρας πάσης ἀντιλογίας ἔλεγον «αὐτὸς ἔφα» ἐπικαλούμενος οὕτω τὴν αὐθεντίαν τοῦ διδασκάλου των καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ δυνάμεθα καὶ πρέπει νὰ ἐπικαλωμεθα εἰς πολλὰ ζητήματα τὴν αὐθεντίαν τοῦ διδασκάλου μας, τοῦ Χριστοῦ.

"Ὁ ἐκλέκτωρ τῆς Σαζωνίας Αὐγουστος ἔλεγε· ἐὰν ὁ Χριστὸς ἤθελε μοι εἶπει ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ ῥάβδῳ, τῷ λίθῳ, τῷ ξύλῳ εἶνε τὸ σῶμά του καὶ τὸ αἷμά του, θὰ τὸ ἐπίστευον, ἀδιάφορον, ἐὰν δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸ νοήσω.

"Ὁ Mathesius ἔλεγε. Κύριε πιστεύω εἰς τοὺς λόγους σου, ἔχω πεποιθήσιν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἔχεις εἶπει εἶνε ἀληθές, ἀλλ' ἐν τῷ μυστικῷ δείπνῳ ἔχεις εἶπει, τοῦτο εἶνε τὸ σῶμά μου, τοῦτο εἶνε τὸ αἷμά μου, λοιπὸν πιστεύω ὅτι ὁ ἄρτος εἶνε τὸ σῶμά σου καὶ ὁ οἶνος τὸ αἷμά σου.

"Οτε ὁ Βαβίλας ἀγόμενος μετὰ τῶν τριῶν υἱῶν του εἰς τὸν θάνατον καὶ παρακαλῶν νὰ θέσωσι ἐν τῷ τάφῳ του τὴν σιδηρᾶν ἄλυσον, δι' ἧς ἦτο δεδεμένος, καὶ ἠρωτήθη εἰς τί θὰ τοῦ ἐχρησίμευεν ἡ ἄλυσος αὕτη; ἀπεκρίθη ἡ σιδηρᾶ αὕτη ἄλυσος θὰ μὲ κοσμήῃ πρὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ λυτρωτοῦ μου Χριστοῦ κάλλιον παντὸς ἄλλου χρυσοῦ κοσμήματος.

"Ὡς ἡ καλὴ οἰκοκυρά, ἵνα ἔχῃ πάντοτε καθαρὰν τὴν οἰκίαν της, καθαρίζει αὐτὴν καθ' ἐκάστην, ὡς ὁ προνοητικὸς ναυτικὸς ἀντλεῖ καθ' ἐκάστην τὸ ὕδωρ τὸ εἰσερχόμενον ἀπαρτηρήτως εἰς τὸ πλοῖον του, οὕτω καὶ ὁ ἀληθὴς καὶ προνοητικὸς χριστιανὸς καθαρίζει καθ' ἐκάστην τὴν καρδίαν ἐκ πάσης ἀκαθαρσίας, ἵνα ἔχῃ αὐτὴν πάντοτε καθαρὰν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΚΑΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ

ΤΗΙ ΚΥΡΙΑΚΗΙ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

(Ματθ. δ'. 12—17).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ, ἐλθὼν κατόκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαίου τοῦ Προφήτου, λέγοντος· Γῆ Ζαβουλὼν, καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν· ὁ λαὸς ὁ καθημένος ἐν σκότει, εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

'Ακούσας ὁ Ἰησοῦς. Ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου ἐγένετο αἰτία τῆς μεταβάσεως τοῦ

Χριστοῦ εἰς Καπερναοῦμ «παρὰ τῶν Ἰουδαίων λαμβάνει τὰς αἰτίαις, καὶ γὰρ ἐνταῦθα ἐπιβουλεύσαντες τῷ Προδρόμῳ καὶ εἰς δεσποτήριον ἐμβαλόντες ὠθοῦσιν αὐτὸν εἰς τὴν Γαλιλαίαν τῶν ἐθνῶν» (Χρυσόστ.).

Ἀνεχώρησεν. Ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

Καὶ κατελιπὼν τὴν Ναζαρέτ. Διελθὼν διὰ τῆς Ναζαρέτ χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ ἢ νὰ μείνῃ ἐν αὐτῇ· «Καταλιπὼν ἀντὶ τοῦ παραδραμῶν» (Ζυγαβ.).

Καπερναοῦμ. Πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἀκμάζουσα κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην κειμένη εἰς τὴν βορειοδυτικὴν ὄχθην τῆς λίμνης Γεννησαρέτ. Τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐβραϊκὸν καὶ δηλοῖ χωρίον τοῦ Ναοῦ.

Τὴν παραθαλασσίαν. Τὴν κειμένην παρὰ τὴν ὄχθην τῆς λίμνης.

Ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ. Ἡ ἐν τοῖς συνόροις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ κειμένη, ὥς ἐκ τούτου δ' ἀνήκουσα ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς χώραις.

Διὰ Ἡσαΐου τοῦ Προφῆτου. Ἐν τῷ κεφαλαίῳ 9, 1. Ἐλευθέρως ἐκ τοῦ ἐβραϊκοῦ.

Γῆ Ζαβουλὼν. Ὀνομαστικὴ ὥς καὶ τὸ κατωτέρω ὁ λαὸς καὶ οὐχὶ κλητικὴ. Τὸ γῆ ἐνταῦθα ἄνευ ἄρθρου δηλοῖ τὴν χώραν.

Ὁδὸν θαλάσσης. Ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ πρὸς τὴν θάλασσαν, τὸ πρὸς τὴν λίμνην λοιπὸν μέρος τῆς χώρας Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλεὶμ.

Πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ἡ χώρα ἡ κειμένη εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Ἰορδάνου, ἡ Περαιά.

Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν. Ἡ ἐβραϊκὴ ἐκφρασις «Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν» δηλοῖ κύκλον τῶν ἐθνῶν, δηλὰ δὴ χώραν κατοικουμένην ὥς τὰ πολλὰ ὑπὸ ἐθνικῶν. Ἐδῶ νοεῖται κυρίως τὸ ἄνω μέρος τῆς Γαλιλαίας, τὸ πρὸς τὴν Φοινίκην καὶ Συρίαν, οὔτινος οἱ κάτοικοι ἦσαν μίγμα ἐθνικῶν καὶ Ἰουδαίων. Ὁ Εὐαγγελιστὴς τονίζει τοῦτο, ἵνα δείξῃ ὅτι εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν κατοικουμένην ὑπὸ ἐθνικῶν καὶ εἰς τὴν Περαιάν, ἐν ἣ ὑπῆρχον ἐθνικαὶ πόλεις, ἦλθεν ἡ σωτηρία.

Ἐν σκότει. Σκότος εἶνε ἡ ἔλλειψις τῆς σω-

τηρίας, ἥ ὥς εἶνε ἡ σωτηρία, ἡ διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐπελθοῦσα.

Καὶ τοῖς καθημένοις. Ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς ἐννοίας κατὰ τὸν συνήθη ῥυθμὸν τῆς συνωνυμίας.

Ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου. Ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τῷ σκότει τοῦ θανάτου. Θάνατος εἶναι ἐνταῦθα ὁ πνευματικὸς θάνατος. Οἱ 70 μεταφράζουσιν «ἐν χώρᾳ σκιᾶς θανάτου».

Ἀπὸ τότε. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης, μετὰ τὴν ἐγκατάστασίν του ἐν Καπερναοῦμ. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ κηρύγματος καθόλου τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐν Καπερναοῦμ καὶ τοῖς περιχώροις.

Ματανοεῖτε. Μετανοεῖν δηλοῖ τὴν μεταβολὴν τῶν σκέψεων, ἥτις εἶνε ἀναγκαία, ἵνα εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἡ κυριαρχία τοῦ Θεοῦ καλεῖται βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ αὐτὴ καλεῖται καὶ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, διότι ἡ τελείωσις τῆς κυριαρχίας ταύτης θὰ γείνη ἐν οὐρανοῖς.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Λουκ. ιθ' 1—10).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱεριχά. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος· καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος. Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν, ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· ὅτι δι' ἐκείνης ἡμέλλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν Ζακχαῖε, σπεύσας κατὰβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτόν χαίρων. Καὶ ἰδόντες ἅπαντες διεγόγγυζον, λέγοντες. Ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι. Σταθεῖς δὲ Ζακχαῖος, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦ· Ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε δίδωμι τοῖς πτωχοῖς· καὶ εἴ τιός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, Ὅτι σήμερον Σωτηρία τῷ

οἶκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. Ἦλθε γὰρ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἱεριχά. Ἡρχετο ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς Ἱεριχοῦς.

Ὄνόματι καλούμενος. Ὄνομαζόμενος ἀντὶ τοῦ καλούμενος ἀπλῶς, ἢ καλούμενος τὸ ὄνομα.

Ζακχαῖος. Ἑβραϊκὸν ὄνομα δηλοῦν τὸν καθαρόν, τὸν ἀθῶον. Ὁ Ζακχαῖος, ὡς καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω γίνεται δῆλον, ἦν Ἰουδαῖος καὶ οὐχὶ ἐθνικός, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρχαιοτέρων ἐρμηνευτῶν νομίζουσιν.

Ἀρχιτελώνης. Εἶχε τὴν ἐπίβλεψιν ἄλλων Τελωνῶν, προϊστάτο τούτων.

Καὶ οὗτος ἦν πλούσιος. Ὅχι μόνον ἀρχιτελώνης ἦν, ἀλλὰ συγχρόνως ἦτο καὶ πλούσιος· ἐπίτηδες ἐξαίρει τὰς δύο ταύτας ιδιότητας τοῦ Ζακχαίου, ἵνα δείξῃ οὕτω κατωτέρω τὴν ἀντίθεσιν ζωροτέραν.

Τίς ἐστὶ. Ἐζητεῖ νὰ ἴδῃ τίς ἐκ τοῦ πλήθους ἦτο ὁ Χριστός. Μὴ γνωρίζων αὐτὸν προσωπικῶς ἠλπιζεν ὅτι θὰ ἠδύνατο εὐκόλως μεταξὺ τοῦ πλήθους νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ ὡς ἀποτελοῦντα τὸ κύριον πρόσωπον τῆς ὅλης ταύτης ποιμῆς.

Ἀπὸ τοῦ ὄχλου. Ἐνεκα τοῦ ὄχλου.

Τῇ ἡλικίᾳ. Κατὰ τὸ ἀνάστημα, ἦτο μικροῦ ἀναστήματος.

Καὶ προσδραμῶν ἔμπροσθεν. Ἐτρεχε πρὸς τὰ ἔμπροσ, πρὸς τὴν ὁδόν, δι' ἧς ἔμελλε νὰ διέλθῃ ὁ Χριστός.

Δι' ἐκείνης. Ἐνν. τῆς ὁδοῦ.

Ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς. Βλέψας ὁ Χριστὸς ἄνω, καὶ τοῦτο διότι ἐγνώριζεν, ὅτι ἄνω ἦν ὁ Ζακχαῖος, ἵσως παρεκινήθη εἰς τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν βλεμμάτων τοῦ ὄχλου τοῦ παρατηροῦντος τὸν Ζακχαῖον.

Ζακχαῖε. Ὁ Χριστὸς φαίνεται ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὸν Ζακχαῖον, ὡς καὶ ὁ Ζακχαῖος δὲν ἐγνώριζε τὸν Χριστόν· ὥστε ὡς παντογνώστης, Θεός, καλεῖ αὐτὸν Ζακχαῖον.

Δεῖ με μεῖναι. Πρέπει νὰ μεῖνω, ἵνα οὕτω ἐπέλθῃ σοι ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προσδιωρισμένη (δεῖ) σωτηρία.

Παρὰ ἁμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰδῆλθε καταλῦσαι. Τὸ εἰσέρχεσθαι συντάσσεται συνήθως μετὰ τῆς πρὸς καὶ αἰτιατικῆς, ὥστε τὸ παρ' ἁμαρτωλῶ ἀνδρὶ συνδετέον μᾶλλον πρὸς τὸ καταλῦσαι.

Σταθεῖς. Ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Ζακχαῖος ἦσαν ἡδὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε τὸ σταθεῖς δὲν δηλοῖ στάσιν, ἀλλ' ὅτι ὁ Ζακχαῖος ἐγερεθεῖς ἦλθε πρὸς τὸν Χριστόν.

Εἰ τινός τι ἐδυκοφάντησα. Συκοφαντεῖν δηλοῖ ἐνταῦθα δι' ἀπάτης ἀφαιρεῖν «ἐκ συκοφαντίας καὶ ἀδικίας ἐκτυσάμην» (Ζυγαβ.). Ὡς δὲ τὸ ἀποστερεῖν συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς, τινός τι, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ συκοφαντεῖν, ἔχον τὴν αὐτὴν ἔννοιαν. Διὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης δὲν ἀναγνωρίζει ὁ Ζακχαῖος ὅτι πραγματικῶς ἀφῆρεσε δι' ἀπάτης τι παρὰ τινος, ἀλλὰ θέλει ἀπλῶς νὰ δείξῃ, ὅτι ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὑπάρχει ἡ δι' ἀπάτης αὐτὴ ἀφαίρεσις, εἶνε πρόθυμος νὰ ἀποδώσῃ τὸ τετραπλοῦν.

Εἶπε πρὸς αὐτόν. Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅσον ἀφορᾷ αὐτόν, ὁ Χριστὸς δὲν ἀποτείνει τὸν λόγον πρὸς τὸν Ζακχαῖον, ἀλλὰ πρὸς τοὺς παρισταμένους καὶ μάλιστα τοὺς γογγύζοντας.

Σωτηρία. Σωτηρία ἐνταῦθα εἶνε ἡ κλήσις εἰς αἰώνιον ζωὴν.

Καὶ αὐτός. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους, ὁ περιφρονούμενος λοιπὸν τελώνης ἦν ἐπίσης υἱὸς Ἀβραάμ.

Ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. Ἡ ἐκφρασις ἀπὸ τοῦ καλοῦ ποιμένος τοῦ ζητοῦντος καὶ σῶζοντος τὸ ἀπολωλός πρόβατον.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ

ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ

(Λουκ. ιη'. 10—14).

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἀνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ Ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἰς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος,

σταθείς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχeto· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης· νηστεύω δις τοῦ Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ Τελώνης, μακρόθεν ἐστώς, οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι, ἀλλ' ἐτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν· Κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρ' ἐκείνων. Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Ἀνέβησαν. Ἐπειδὴ ὁ ναὸς ἦν ἐκτισμένος ἐπὶ τοῦ ὄρους Μοριά.

Ὁ εἰς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος Τελώνης. Ἐνεκα τοῦ περιεχομένου τῆς παραβολῆς λαμβάνει τὰ δύο ταῦτα πρόσωπα, ἅτινα κάλλιστα ἠδύναντο νὰ ἐκπροσωπήσωσι τὰς ἐνταῦθα ἀναπτυσσομένας ιδέας.

Σταθεὶς προσεύχeto. Διὰ τοῦ σταθεὶς δηλοῦται ἡ ἀνευ φόβου καὶ μετὰ πεποιθήσεως προσευχή.

Πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσεύχeto. Τὸ πρὸς ἑαυτὸν συνδετέον πρὸς τὸ προσηύχeto καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ σταθεὶς, δηλοῖ δὲ ἐν ἑαυτῷ, ἐν ταῖς ἑαυτοῦ σκέψεσι, μὴ ἐκδηλῶν μεγαλοφύως τὰς σκέψεις του ἐξωτερικῶς.

Οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἄνθρωποι, ἐκεῖνοι, οἵτινες δὲν ἦσαν ὡς αὐτός· κατ' ἄλλους, οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ μὴ Φαρισαῖοι.

Ἀρπαγες. Λησταί, ἀρπάζοντες τὰ ἀγαθὰ τῶν ἄλλων.

Ὡς οὗτος ὁ Τελώνης. Δεικνεύει τὸν Τελώνην.

Νηστεύω δις τοῦ Σαββάτου. Νηστεύω δις τῆς ἐβδομάδος (σαββάτου). Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ ἰδιωτικῆς νηστείας μὴ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης, ἥτις ἐγένετο δις τῆς ἐβδομάδος, Δευτέραν καὶ Πέμπτην.

Ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Δίδω τὸ δέκατον ὅλων, ὄχι λοιπὸν μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων, ὅσα ἀποκτῶ. Τὸ κτῶμαι δὲν δηλοῖ κατέχω, ἀλλ' ἀποκτῶ.

Μακρόθεν ἐστώς. Ἰστάμενος μακράν, ὁ Τελώνης συναισθανόμενος τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ.

Οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι. Οἱ Ἰουδαῖοι προσευχόμενοι ὕψουν συνήθως τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ὁ τελώνης συναισθανόμενος τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ δὲν ἤθελε νὰ ἀνυψώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἔνθα ὁ θρόνος τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐβλεπε πρὸς τὰ κάτω, εἰς ἔνδειξιν λύπης, αἰσχύνης καὶ ταπεινότητος.

Ἀλλ' ἐτυπτε τὸ στῆθος αὐτοῦ. Τὸ τύπτειν τὸ στῆθος ἦν ἔνδειξις λύπης καὶ ἰδία μετανοίας.

Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Ἔσο μοι τῷ ἁμαρτωλῷ εὐσπλαγχνος, συγχώρησόν με τὸν ἁμαρτωλόν. Διὰ τοῦ ἄρθρου «τῷ» χαρακτηρίζει ἑαυτὸν ὡς τὸν κατ' ἐξοχὴν ἁμαρτωλόν.

Κατέβη. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἀνέβησαν.

Δεδικαιωμένος. Ἐλεύθερος ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν του καὶ ἔχων τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, δὲν πρόκειται λοιπὸν ἐδῶ περὶ δικαιώσεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ Παύλου, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῆς ἐκ τῆς ἀληθοῦς μετανοίας ἐπελθούσης.

Παρ' ἐκείνων. Δὲν εἶνε σύγκρισις, οὐδὲ θέλει ὁ Λουκᾶς νὰ εἴπῃ ὅτι καὶ ὁ Φαρισαῖος ἦν δεδικαιωμένος, τὸ παρ' ἐκείνων, καθ' ἐβραϊκὴν χρῆσιν, ἔχει ἔννοιαν ἀποκλειστικὴν, δηλοῦν ἐκείνου μὴ δικαιωθέντος.

Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτόν. Ἐνταῦθα ἀναπτύσσεται ἡ ἐννοία τῆς παραβολῆς, ὁ ὑπερήφανος ταπεινοῦται καὶ ὁ ταπεινὸς ὑπερυψοῦται, οἱ ὑπερήφανοι θὰ ἀποκλεισθῶσι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, οἱ δὲ ταπεινοὶ θὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτήν. Ὡστε ἐνταῦθα δὲν πρόκειται, ὥς τινες τῶν ἐρμηνευτῶν νομίζουσι, περὶ τῆς διαθέσεως ἐν ἣ πρόπει νὰ γίνηται ἡ προσευχή, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀξίας τῆς ταπεινοφροσύνης ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ὑπερηφάνειαν.

Κ. Ι. Δουβουνιώτης

ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙ

Ίδολογισμὸς Ταμείου

Συνδρομαὶ ὑπὲρ τῆς Σχολῆς τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

1905		δραχ.	λ.
Ἰανουαρίου	9. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν	100	—
»	10. Ἱερὰ Μονὴ Βαχλάμ.	20	—
»	» » » Μετεώρου	25	—
»	» » » Ἀγίας Τριάδος } Τρίκης	20	—
»	» » » Λυμποχόρου }	20	—
»	» » » Δουσίου }	40	—
»	11. Ἱερὰ Μονὴ Θεσσαλιώτιδος	200	—
»	19. Ἱερὰ Μονὴ Πλατυτέρας	30	—
»	» » » Παλαιοκαστρητίσσης } Κερκύρας	30	—
»	» » » Ἀγίας Εὐφημίας }	10	—
Φεβρουαρίου	16. Ἐκ τῶν κληροδοτήματός Ἰωάννου Παπαϊωάννου 1904	387	80
Μαρτίου	2. Ἱερὰ Μονὴ Ἑλένης (Μαντινείας)	70	50
»	21. » » Ἀγίου Νικολάου (Καλαβρύτων)	10	—
Μαΐου	23. » » Ἀσωμάτων — Πετράκη	1,000	—
Ἰουνίου	9. » » Κάτω Παναγίας } Ἀρτης	60	—
»	» » » Θεοτοκίου }	40	—
»	14. » » Βουλκάνου }	150	—
»	» » » Βελανιδιᾶς } Μεσσηνίας	100	—
»	» » » Δημιόβης }	100	—
»	» » » Γαρδικίου }	75	—
»	» Ἀνώνυμος	25	—
»	15. Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίου Νικολάου (Ἄνδρου)	40	—
»	» » » Τουρλιανῆς (Μυκόνου)	30	—
»	19. Ἱερὰ Μονὴ Θεσσαλιώτιδος (ὑπόλοιπον)	15	—
Ἰουλίου	30. Ἐπισκ. Ἐπιτροπὴ Σύρου (Ἰ. Μ. Σερίφου)	20	—
Αὐγούστου	22. Ἱερὰ Μονὴ Καρακαλοῦ (Ἀργολίδος)	25	—
Σεπτεμβρ.	9. » » Πεντέλης (1904)	1,200	—
Ὀκτωβρ.	21. » » Ζωοδόχου Πηγῆς (Ἄνδρου)	50	—
Νοεμβρ.	4. Ὁ Σεβασμιώτ. Καλαβρύτων κτλ. ἐκ συνεισφορῶν	33	—
»	17. Ἱερὰ Μονὴ Προδρόμου (Φωκίδος)	30	—
Δεκεμβρ.	1. » » Γαλατᾶκη (Χαλκίδος)	100	—
»	16. » » Φανερωμένης (Σαλαμῖνος)	500	—
»	22. » » Ζερμπίτσης (Σπάρτης)	150	—
»	30. » » Καθαρῶν (Ἰθάκης)	30	—
Ἐκ συνδρομῶν τοῦ ἔτους 1904		4,185	—
Εἰσπράξεις ἐν ὅλῳ		8,921	30

ΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
τῇ 31 Δεκεμβρίου 1903.

Δαπάναι

	δραχ.	λ.
Εἰς μισθοὺς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ψάχου τοῦ ἔτους 1905	4,837	95
Εἰς ἀποδείξεις, ταχυδρομικὰ καὶ τέλη ἐξοφλήσεων ἐπιταγῶν	15	20
Ἐν ὅλῳ	4,853	15
Ἐξοδα τοῦ ἔτους 1904	1,648	
Ἐν ὅλῳ	6,501	15
Ὑπόλοιπον ἐν τῷ Ταμείῳ	2,420	15
Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1905		
	8,921	30

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπανελάβε τὰς ἐνεκα τῶν ἐορτῶν διακοπείσας ἐργασίας τῆς.

— Ὁ ἐνταῦθα «Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων» ἐξέδωκε χορηγεία τοῦ γνωστοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τραπεζίτου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου δέκα πίνακας εἰκόνων εἰλημμένων ἐκ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας τῆς κινῆς Διαθήκης. Αἱ εἰκόνες αὐται, αἱ ἐν Γερμανίᾳ γενόμεναι κατὰ τὰ ἄριστα πρότυπα τῶν ἐξοχωτέρων ζωγράφων, εἶνε ἀληθὲς ἀπόκτημα ὃχι μόνον διὰ τὸ ἐλληνικὸν σχολεῖον ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐλληνικὴν οἰκογένειαν, διότι εἰ καὶ αἱ εἰκόνες αὐταὶ εἶνε προωρισμέναι διὰ τὸ σχολεῖον πρὸς ζωηροτέραν παράστασιν τῆς διδασκαλίας, ἐν τούτοις δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς κάλλιστον κόσμημα τῆς οἰκίας ἐκάστου χριστιανοῦ. Δυστυχῶς ἡ τιμὴ τῶν εἰκόνων τούτων εἶνε τοιαύτη, δὲν γνωρίζομεν διατί, ἀφ' οὗ ἐγένοντο τῇ χορηγείᾳ τοῦ κ. Εὐγενίδου, ὥστε δὲν δύναται πᾶς τις νὰ ἀποκτήσῃ ταύτας. Αἱ εἰκόνες αὐταὶ εἶνε αἱ ἐξῆς· ἡ προσκύνησις τῶν Μάγων, ἡ φυγὴ εἰς Αἴγυπτον, ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἱεροσολύμων, ὁ Ἰησοῦς εὐλογῶν τὰ παιδία, ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας ἐν Ναὶν, ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις, ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, ἡ Σταύρωσις, ἡ Ταφὴ καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

— Μετὰ χαρᾶς πληροφορούμεθα ὅτι ὁ γνωστὸς βυζαντινολόγος καὶ καθηγητὴς τοῦ ἐν Μονάχῃ Πανεπιστημίου Κάρολος Κρούμπacher ἀποφασίσας νὰ ἐκδώσῃ τὰ ἀρχαῖα λειτουργικὰ ἄσματα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐν ἐνὶ τόμῳ ἤρξατο ἤδη τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν οὕτως, ὥστε μετὰ τινος χρόνον θὰ ἔχωμεν τὸ χρησιμώτατον τοῦτο ἔργον.

— Ἡ Ἑκκλ. Ἀλήθεια Κων/πόλεως συνιστῶσα τὸ ἔργον τοῦ κ. Κ. Α. Ψάχου «Πρακτικὴ διδασκαλία τῆς βυζαντινῆς ἐκκλησ. μουσικῆς» τονίζει τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίου μουσικῆς πόνους τοῦ κ. Ψάχου.

— Πρὸ τινος ἐτελέσθη ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ Κερκύρας τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σ. Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας Σεβαστιανοῦ μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιεπισκόπων καὶ καθόλου τῶν ὁπωσδήποτε εὐεργετησάντων τὴν ἐκκλησίαν τῆς Κερκύρας.

— Μετὰ χαρᾶς πληροφορούμεθα ὅτι ὁ Σ. ἐπίσκοπος Μεσσηνίας Μελέτιος ἀπέλυσε πρὸ τινος ἐγκύκλιον πρὸς τὸ ποίμνιον αὐτοῦ προτρέπων αὐτὸ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν συχνὴν χρῆσιν τοῦ ὄρκου καὶ μάλιστα τὴν ψευδορκίαν. Ὁ Σ. λυπεῖται, διότι «πολλοὶ μῆτε Θεὸν φοβούμενοι, μῆτε τοὺς ἀνθρώπους ἐντρέπομενοι, μῆτε τοὺς νόμους τῆς πατρίδος σεβόμενοι προσκα-

λούμενοι ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ὡς μάρτυρες ὀρκίζονται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἐνίοτε ψευδόμενοι ἀσυστόλως· καὶ τοῦτο πράττουσιν ἄλλοι μὲν ἐκ κακίας διὰ νὰ ἐκδικηθῶσι καὶ ζημιώσωσι τὸν πλησίον, ἄλλοι διὰ νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν φίλον των, ἄλλοι χάριν κέρδους, καὶ ἄλλοι ἀνταλλάσσουν τὸν ὄρκον πρὸς ἀλλήλους διὰ νὰ ἀρπάσωσι τὴν περιουσίαν τῶν ἄλλων ἀνθρώπων» καὶ συμβουλεύει τὸ ποίμνιον τοῦ νὰ ὀρκίζεται μόνον ἐν τῷ δικαστηρίῳ προκαλούμενον καὶ τότε νὰ λέγῃ πᾶσαν καὶ μὴν τὴν ἀλήθειαν.

— Ὁ τελειόφοιτος τῆς θεολογίας Δαμασκηνὸς Π. Πετρόπουλος δούς ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς θεολογικῆς σχολῆς τὰς ἐπὶ διπλώματι ἐξετάσεις του ἀνεκνήρυχθη παμψηφεί προλύτης τῆς θεολογίας.

— Ὁ Σ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν παρέσχεν ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀοιδίμου Ἀποστόλου Βαφειάδου ὑποτροφίαν εἰς ἑνδεκα μικρασιάτας σπουδαστάς.

— Μετὰ χαρᾶς ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ ἐκκλ. Ἀληθείᾳ Κων/πόλεως. «Ἀποφάσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἄρξεται μετ' ὀλίγον ἡ ἐκτύπωσις τοῦ Μ. Εὐχολογίου, τῆς Ἀκολουθίας τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Ἀποστόλου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Παμφίλου κ. Μελισσηνοῦ καὶ τοῦ Μ. χροτοφύλακος κ. Μ. Ι. Γεδεών. Τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Μ. Ἑβδομάδος, ἐντολῇ πατριαρχικῇ, ἐπεξεργάσθη ὁ παγοσιολ. Μ. ἀρχιμανδρίτης κ. Νικοδήμος Νεοκλῆς, τὸ δὲ Μ. Εὐχολόγιον διώρθωσε καὶ συνεπλήρωσεν ἰδίᾳ ἐπιτροπεία ἐκ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου πρώην Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίου, τοῦ αἰδ. κ. Νέστορος Σουλίδου (εἶτα δὲ τοῦ Μ. ἀρχιμανδρίτου κ. Νικοδήμου) καὶ τοῦ κ. Μ. Ι. Γεδεών, ἀντιβιβλόντος πρὸς πολλὰ χειρόγραφα καὶ παλαιὰς ἐκδόσεις.

— Τὸ Δ. ἐθνικὸν Μ. Συμβούλιον καὶ ἡ πατριαρχικὴ Κεντρικὴ ἐκπαιδ. ἐπιτροπὴ ἀπέλυσαν πρὸ τινος ἐγκύκλιον, δι' ἧς ἐντέλλονται τοῖς διευθυνταῖς καὶ διευθυντρίαις τῶν σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κων/πόλεως ὅπως ἐμμένουσι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ συνθειᾷ νὰ καταπαύωσι τὰ μαθήματα ἐν τοῖς σχολείοις τὸ Σάββατον μετὰ μεσημβρίαν, ἵνα οὕτω οἱ μαθηταὶ δύναται νὰ ἀκροῶνται τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ προπαρασκευάζονται πρὸς ἀκρόασιν τῆς λειτουργίας τῆς Κυριακῆς, εἰς ἣν ὑποχρεοῦνται νὰ φοιτῶσι τῇ συνοδείᾳ καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῶν.

— Ἐξακολουθοῦσιν οἱ ἐν Σικαγῷ ἔρανοι πρὸς λειτουργίαν τῆς ἐλληνικῆς Σχολῆς, ἡ ἴδρυσις τῆς Σχολῆς ταύτης φαίνεται ὅτι ἤδη ἐξησφαλίσθη.

— Ὁ διὰ τὰ φιλόanthρωπα αὐτοῦ αἰσθήματα διακρινόμενος τραπεζίτης κ. Ἰωάν. Πεσμαζόγλου ὁ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ὀρίσας ἐτησίαν συνδρομὴν ἐξ 60 λιρῶν πρὸς ἐκπαιδευσιν ἐννέα νέων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας ἐν τῷ Ἱεροδιδασκαλεῖῳ τῆς Πάτμου ἀνεβίβασεν αὐτὴν ἐφέτος εἰς 120 λίρας.